
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

"מזרח" ו"מערב" בחברה הישראלית - 13369

תאריך עדכון אחרון 04-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה של עם ישראל ויהדות זמננו

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' דימיטרי שומסקי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: dimitry.shumsky@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

דיכטומיית "מזרח" ו"מערב" מגדירה את אחד הצירים המושגיים המכוננים של התודעה והתרבות האירופית המודרנית, שנועד למפות, לייצג ולפרש את השוני הגיאו-תרבותי בחברה האנושית. התנועה הציונית, שנולדה ביבשת האירופית אך שמה פעמיה לעבר חבל ארץ שבמזרח התיכון המוסלמי, שילבה בתוכה מראשיתה דפוסים שונים של דימויי ה"מזרח" וה"מערב", אשר הוסיפו להשפיע בגלגוליהם במהלך התהוות החברה הישראלית לאחר קום המדינה. הקורס הנוכחי דן בדימויי ה"מזרח" וה"מערב", הקשריהם החברתיים והתרבותיים ותפקידיהם הפוליטיים מהקמת מדינת ישראל ועד מרי הפנתרים השחורים.

מטרות הקורס:

הקורס נועד להציג בפני התלמידים את מקורותיו, התפתחותו, מופעיו ותפקודיו של השיח האוריינטליסטי בתרבות האירופית המודרנית ומדינת הלאום היהודי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לשלוט בקורפוס רחב של מקורות היסטוריים בתולדות הדימיון התרבותי והגאו-תרבותי של השיח היהודי המודרני ושל התודעה הציונית; לעקוב אחר אופני היישום של תאוריות תרבותיות בהקשרים היסטוריים שונים של העידן המודרני; לעמוד על האטיוולוגיה הסוציו-פוליטית של הקיטוב התרבותי בחברה הישראלית; להתחקות אחר תהליכי שעתוק הדימויים והתפיסות התרבותיים במהלך ההגירה.

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, קריאה אנליטית של מקורות היסטוריים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

"אוריינטליזם" מהו?; אוריינטליזם, "כור ההיתוך" וסוציאליזם מזרח אירופאי; בן גוריון ו"עדות המזרח"; מערכת החינוך הישראלית ויוצאי ארצות האסלאם; מרד ואדי סליב; תנועת "הפנתרים השחורים"

חומר חובה לקריאה:

סעיד, אדוארד. אוריינטליזם. תל אביב: עם עובד, תש"ס, עמ' 11-87;

סבירסקי, שלמה, לא נחשלים אלא מנוחשלים (חיפה: מחברות למחקר ולבקורת, 1981), עמ' 1-90;

שטרית, סמי שלום. המאבק המזרחי בישראל: בין דיכוי לשחרור, בין הזדהות לאלטרנטיבה 1948-

2003 (תל אביב: עם עובד, 2004), עמ' 99-178

חומר לקריאה נוספת:

רז-קרקוצקין, אמנון. "אוריינטליזם, מדעי היהדות והחברה הישראלית: מספר הערות". ג'מאעה ג' (תשנ"ט): 34 - 61

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 60 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
40 %

מידע נוסף / הערות: